

Ladislav Bognar

Bajka o školi

U malom selu nadomak velike rijeke bila stara oronula škola. Svojim izbornim licem tužno je gledala kako vrijeme pored nje odlazi u nepovrat. U školi crni nauljeni pod, klimave stare klupe s tintarnicama, drveni podij i na njemu velika katedra. Za katedrom sjedi isto tako star i oronuo učitelj. Već pomalo senilan. Ponekad i nedjeljom dođe u školu i čudi se što li đaci danas ne dolaze.

U tom selu živio i lugar Marko koji se jedne noći obreo u šumi baš dok su šumske vile plesale svoj noćni ples. Vile ga pozvaše da im se pridruži. A Marko bio čovjek veseljak i nije ga trebalo puno nagovarati. Tako je počelo njegovo prijateljstvo s moćnim šumskim vilama. One mu obećale da će mu ispuniti svaka po jednu želju. Ali Marko se od silnog uzbuđenja ničega nije mogao sjetiti.

Brzo se selom pročula priča o Markovom susretu sa šumskim vilama i seljani počеше rogoboriti i nazivati Marka ružnim imenima. Konačno mu dođe i delegacija uglednih mještana i rekoše mu: da je izdao interese sela, da je škola u lošem stanju i da je od vila trebao tražiti novu školu koja će biti na ponos i ugled selu.

Marko, ne časeći časa, pođe u šumu da vidi što se još može učiniti. Nije znao da li vile dolaze i danju, no kad se zaustavio na onom proplanku već ga je čekala vila u prozirnoj crvenoj haljini. Marko joj ispriča, da seljani žele novu školu, a ona mu reče:

- Idi Marko, bit će kako želiš.

Kad se Marko vratio u selo nije mogao vjerovati vlastitim očima: Umjesto stare škole stoji nova zgrada s lijepim crvenim krovom i crvenom zastavom. Na školi piše NARODNA ŠKOLA. Pred školom se iskupilo cijelo selo. Djeca pjevaju i

recitiraju borbene pjesme. Neki važni ljudi drže važne govore. Kažu kako sa starom školom treba odbaciti sve ono trulo i zaostalo. Kako će narod tek sad početi živjeti punim životom slobode. Marku baš nije bilo pravo što ružno govore o školi u kojoj je on učio prva slova. Nije mu bilo pravo što ne nađoše ni jedne lijepe riječi za starog učitelja koji je Marku prirastao za srce. No, svako vrijeme nosi svoje.

Upravitelja škole imenovali su iz Komiteta, a učitelje iz Općine. Upravitelj je uskoro otišao na novu dužnost, a ni novi se nije dugo zadržao. Slično se događalo i s učiteljima i učiteljicama. Djeca su bila nezadovoljna što im stalno mijenjaju učitelje. Učitelji su bili nezadovoljni što im plaću određuju oni iz Općine, koji sebi uzimaju dvostruko više. Mještani su bili nezadovoljni što o njihovoj školi odlučuju drugi i pođoše Marku. Rekoše Marku da pođe šumskim vilama i traži školu kojom će oni sami upravljati.

Nije Marko znao da li će se vile i ovog puta odazvati. Malo se plašio da ih možda ne naljuti. Ali kad je stigao na proplanku ga je već čekala slijedeća vila u prozirnoj plavoj haljini. Marko joj ispriča što žele seljani, a ona mu reče:

- Idi Marko, bit će kako želiš.

Kad se Marko vratio u selo imao je što i vidjeti: Od stare škole napravili kokošinjac, a nova načinjena od nedovršenog zadružnog doma. Na školi vijore zastave i stoji natpis SAMOUPRAVNA ŠKOLA. Pred školom puno svijeta. I djeca iz susjednih sela idu u ovu školu. Djeca pjevaju i recitiraju revolucionarne pjesme. Neki važni ljudi drže važne govore. Kažu da je stara nasilna i dogmatska škola zaglupljivala narod. Da ne zaslužuje drugo nego da se pretvori u kokošinjac. Tek će nova škola osloboditi našeg čovjeka - samoupravljača. Marku opet ne bi pravo što ružno govore o školi u koju su išla i njegova djeca. No, svako vrijeme donosi svoje.

Sljedećeg dana nije bilo nastave jer su nastavnici imali važan sastanak. Trebali su izabrati direktora škole, ali nije išlo. Svatko je zagovarao svog kandidata. Nastavnici su često imali sastanke. Raspravljali su o dohotku, doprinosima, fondovima i amortizaciji. Mještani su i sami provodili dosta vremena na sastancima kako bi riješili neke probleme oko škole. Djeca su bila nezadovoljna što nastavnici samo pišu zapisnike i za njih nemaju vremena. Nastavnici su bili nezadovoljni što u drugim školama imaju veće plaće od njih. Seljani su bili nezadovoljni što i pored plaćenog poreza moraju za školu uvoditi

samodoprinos. Opet podoše lugu. Rekoše mu da zatraži od vila školu u kojoj će biti više reda i o kojoj će se oni sami manje morati brinuti.

Kad je Marko stigao na proplanak slijedeća vila u prozirnoj haljini u tri boje već ga je čekala. Samo mu je rekla:

- Idi Marko, bit će kako želiš.

Kad se Marko vratio u selo ministrica je upravo otvarala novu školu. Škola je bila od stakla, betona i željeza. Na školi zastava s grbom i natpis NACIONALNA ŠKOLA. Pred školom puno svijeta. Školu će polaziti djeca iz svih okolnih sela. Djeca pjevaju i recitiraju domoljubne pjesme. Neki važni ljudi drže važne govore. Kažu da je stara škola samo kvarila ljude i da je tek nova škola zalag dugo čekane slobode. Marku baš nije bilo pravo što ružno govore o školi koju su polazili njegovi unuci i što je pretvoriše u skladište. No, svako vrijeme donosi svoje.

Ministrica je školi postavila novog ravnatelja, ali ga je ubrzo smijenila. Na školu su stizali naputci, preporuke i naredbe o tome kako treba misliti, što treba osjećati i što činiti. Učenici su se bojali učitelja, učitelji podvornika (jer stalno nešto špijuniraju), podvornici onih u tajništvu, ovi iz tajništva ravnatelja, ravnatelj onih iz Županije, ovi iz Županije onih u Ministarstvu i tako redom... No, nitko se nije usudio poći Marku.

I tko zna koliko bi to trajalo da, sada već ostarjeli Marko, nije jednog dana našao svoju unučicu kako ljutito baca knjige govoreći kako mrzi školu i kako više neće u školu. Ovaj puta Marko sam odluči i pođe od šumskih vila tražiti školu za djecu. Školu u kojoj će djeca biti sretna. Ovaj puta čekala ga je vila iz bajke: sva u bijelom sa zlatnim čarobnim štapićem. Nasmiješila mu se i rekla:

- Idi Marko, bit će kako želiš.

Kad je Marko stigao u selo stara je škola pretvorena u robnu kuću. Tu se prodavala mješovita roba. Ali nove škole nije bilo. Rekoše mu da je nova škola u

starom dvorcu. I zaista: stari zapušteni i zaboravljeni dvorac zablistao je ponovno u svom punom sjaju. Oko dvorca u parku šecu paunovi, pasu srne, u jezeru plivaju labudovi. Djeca hrane vjeverice i jašu ponije. Na nastavu dolaze kad žele, a isto tako i učitelji. Na ulazu stoji natpis SLOBODNA ŠKOLA.

I tu je pisac ove bajke shvatio da je to pravi kraj. Kraj kakav se samo poželjeti može. I baš kad je htio napisati posljednju rečenicu happy enda začuje neku graju. Skupina ljutih roditelja tražila je lugara Marka. Kažu da se nekoliko djece iz ove škole nije uspjelo upisati u srednju školu u gradu. Dali im tamo neke testove. Djeca su objasnila da to nisu učili, ali im to nisu uvažili. Traže od Marka da odmah pođe do vila...

I tako je bajka ostala nedovršena. Ako je lugar Marko još živ i ako vile nisu izgubile strpljenje, on i dalje s vremena na vrijeme odlazi k vilama s molbom da promijene školu, jer ova ništa ne valja...

